

בש"פ 4488/22 - מדינת ישראל נגד אורן קובי

בבית המשפט העליון

בש"פ 4488/22

בש"פ 4998/22

כבוד השופטת ד' ברק-ארז

לפני:

מדינת ישראל

המבקשת בבש"פ 4488/22

והמשיבה בבש"פ 4998/22:

נ ג ד

המשיב בבש"פ 4488/22 והעורר אורן קובי

בבש"פ 4998/22:

בקשה (רביעית) להארכת מעצר בפיקוח אלקטרוני מעבר לתשעה חודשים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו 1996; ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 14.7.2022 במ"ת 48375-11-20 שניתנה על-ידי כבוד השופטת מ' בן ארי

עו"ד נעימה חנאווי-כראם, עו"ד אלעד ברק

בשם המבקשת

בבש"פ 4488/22

והמשיבה בבש"פ 4998/22:

עו"ד רצון דרחי, עו"ד שרון זלינגר

בשם המשיב בבש"פ 4488/22

והעורר בבש"פ 4998/22:

החלטה

1. בפני שני הליכים שנסבים על המשך מעצר בפיקוח אלקטרוני - של מי שהוא העורר בבש"פ 4998/22 והמשיב בבש"פ 4488/22 (להלן: העורר). ההליך הראשון (בש"פ 4998/22) עניינו בערר שהוגש על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 14.7.2022 (מ"ת 48375-11-20, השופטת מ' בן ארי) לדחות בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני. ההליך השני (בש"פ 4488/22) עניינו בבקשה להארכת מעצרו של העורר מעבר לתשעה חודשים בפעם הרביעית. לבקשת העורר, ובהסכמת המדינה, הוריתי ביום 24.7.2022 על איחוד הדיונים

עמוד 1

בשתי הבקשות.

2. הרקע העובדתי וההליכים הקודמים בעניינו של העורר הוצגו בהרחבה בהחלטות קודמות של בית משפט זה (השופט ע' פוגלמן) מיום 24.5.2021 ומיום 13.10.2021 (בש"פ 2931/21 ובש"פ 6586/21 בהתאמה), ובהמשך בהחלטות מיום 2.12.2021 (בש"פ 8028/21) ובהחלטה נוספת (השופט י' עמית) מיום 23.1.2022 (בש"פ 179/22). על כן, לא נדרש לפרטם כאן והדברים יובאו להלן בקצירת האומר.

3. ביום 15.1.2020 הוגש נגד העורר כתב אישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו שבו יוחסו לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד, איסור הלבנת הון ועבירות נוספות (להלן: פרשת אדמה). בעת שהוגש כתב אישום זה לא התבקש מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. העורר נעצר ביום 13.10.2020 במסגרת חקירה פלילית נוספת שהתנהלה נגדו. בהמשך לכך, ביום 19.11.2020 הוגש נגד העורר וחברות שונות שהוקמו על-ידו כתב אישום רחב היקף נוסף, שבמסגרתו יוחסו לו עבירות של הונאת נושים, גניבה בידי מורשה, סחיטה באיומים, תקיפה בנסיבות מחמירות, שיבוש הליכי משפט, הלבנת הון ועבירות נוספות (להלן: פרשת סאמיט). בד בבד עם הגשת כתב האישום בפרשת סאמיט הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

4. ביום 29.3.2021 קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים (השופטת בן ארי). ערר שהוגש על ההחלטה האמורה התקבל ביום 24.5.2021, כך שבית משפט זה הורה על עריכת תסקיר משלים שיבחן את אפשרות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני תוך עיבוי מערך הפיקוח שהוצע (בש"פ 2931/21 הנזכר). בהמשך לכך, ביום 20.6.2021 הורה בית המשפט המחוזי על המשך מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, בתנאי ערבות ובפיקוח אנושי. בית המשפט המחוזי קבע כי חל על העורר איסור שימוש באינטרנט או בטלפון חכם, למעט שיחות טלפון עם עורכי דינו. בית המשפט המחוזי נימק את העברתו של העורר למתכונת של מעצר בפיקוח אלקטרוני, בין היתר בשל היעדר עבר פלילי בעניינו של העורר וחלוף הזמן מאז נעצר, כמו גם הצפי להתארכות ההליכים המשפטיים בעניינו, בשים לב לאיחוד שני ההליכים המשפטיים שהתנהלו בעניינו (קרי, בפרשת אדמה ובפרשת סאמיט).

5. עוד יצוין כי במהלך הזמן "רוכך" הפיקוח האלקטרוני שבו נתון העורר, על דרך של פתיחת חלונות התאווורות המאפשרים לו פגישות עם באי-כוחו ועם מנהלי חשבונות, וכן לצורך השתתפות בתפילות בבית כנסת.

6. מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני הוארך מעת לעת. ביום 13.10.2021 הורה השופט פוגלמן על הארכת מעצרו של העורר מעבר לתשעה חודשים בפעם הראשונה, לנוכח המסוכנות הנשקפת ממנו ובהיעדר מידע עדכני על אודות מסוכנות זו (בש"פ 6586/21 הנזכר). עם זאת, השופט פוגלמן הורה על הגשת תסקיר משלים בעניינו של העורר, שיבחן את מסוכנותו. במסגרת התסקיר המשלים שהוגש ביום 7.11.2021 המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר למעצר בית מלא, תוך קיום מערך פיקוח ובקרה שימנע את חשיפתו של העורר "לגירויים חיצוניים שיכולים לייצר מצבי סיכון עבורו". שירות המבחן העריך כי מסוכנותו של העורר קשורה במאפייני אישיותו, ולפיכך לעמדתו תנאי המעצר הכוללים פיקוח אנושי, לצד האיסור על שימוש בטלפון חכם, שימוש באינטרנט ויצירת קשר עם מעורבים אחרים בפרשה - מהווים אמצעי יעיל יותר להפחתת מסוכנותו של העורר, בהשוואה לפיקוח האלקטרוני.

7. דא עקא, כעולה מהחלטות קודמות שניתנו בעניינו, העורר הפר חלק מתנאי המעצר האמורים. ביום 23.1.2022, במסגרת דיון בבקשה שנייה להארכת מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 179/22 הנזכר), קבע השופט עמית כי עובדות כתבי האישום נגד העורר מעידות על "התנהלות תרמית לכאורה" מצדו, וכי הוא "הפר ברגל גסה את האיסורים של שימוש בטלפון ובמרשתת שהוטלו עליו". כמו כן, השופט עמית קבע כי חרף התמשכות ההליך העיקרי בעניינו של העורר, נקודת האיזון טרם השתנתה באופן מהותי. עוד נקבע כי בתקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני העורר לא פעל כדי לחזק את האמון שניתן בו, אלא ההיפך. ביום 11.4.2022 הורה השופט ד' מינץ על הארכת מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בפעם השלישית (בש"פ 2316/22). בעשותו כן הדגיש אף השופט מינץ בהחלטתו כי הימשכות ההליך באופן ניכר אינה יכולה להטות את הכף לעבר שחרורו של העורר ממעצר, "מקום שבו הוא [העורר - ד' ב' א'] עצמו אינו מקפיד למלא אחר תנאי שחרורו והוא עצמו תורם באופן משמעותי להארכתם של ההליכים".

8. ביום 24.5.2022 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. העורר עיגן את בקשתו בשני אדנים: חלופה הזמן, וכן הכרסום שחל לשיטתו בתשתית הראייתית. בהקשר האחרון הוא הפנה בעיקר לביטול האישום כנגד החברה שצוינה כנאשמת 10 בכתב האישום המאוחד שבה פועלת עדת המדינה, לתמלול שיחה בין העורר לרואה חשבון ביחס לעדת המדינה בתיק, וכן לתיעוד מפגש שנערך בין "לקוח סמוי" לעדת המדינה.

9. בית המשפט המחוזי דחה כאמור את הבקשה לעיון חוזר בקבעו כי התשתית הראייתית "עומדת בהלימה" עם התנאים שבהם שוהה המבקש. בהקשר זה הוטעם כי הראיות שהוצגו בפני בית המשפט המחוזי אינן מניחות בסיס לכרסום ראייתי של ממש, וכי לא ברור כיצד הן משנות את התמונה הראייתית. ביחס לחלופה הזמן, בית המשפט המחוזי קבע כי נקודת האיזון טרם השתנתה במידה המצדיקה שינוי או ביטול של תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, בפרט לנוכח ההתקדמות המשמעותית שחלה בהליך העיקרי.

10. הערר שבפני (בש"פ 4998/22) מכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, העורר טוען כי הוא מוחזק במעצר בפיקוח אלקטרוני פרק זמן ממושך, וכי בשלב זה יש להורות על שחרורו למעצר בית. מעיון בהודעת הערר ניתן להתרשם כי בניגוד לדיון בבית המשפט המחוזי, בשלב זה העורר אינו משליך את עיקר יהבו על טענותיו בראיות החדשות שלעמדתו מכרסמות בתשתית הראייתית הלכאורית. תחת זאת, הוא מתמקד בחלופה הזמן כנסיבה המצדיקה, לשיטתו, שינוי בהחלטה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. העורר מוסיף ומצביע על התמשכות ההליכים, הנובעת מאופי התיקים בעניינו, ומדגיש כי מקץ שנתיים מיום הגשת כתב האישום טרם נשמעה תשובתו לאישום בפרשת סאמיט וטרם החלה שמיעת הראיות בפרשת אדמה. העורר מוסיף כי דומה שהסכמת המשיבה לפתיחת חלונות התאוררות קבועים רבים בעניינו, אינה הולמת את מאפייניו של מעצר בפיקוח האלקטרוני. באשר לעילת המסוכנות, העורר טוען כי בשלב זה היא אינה מתקיימת בעניינו וכי למצער עוצמתה קלושה. עוד הוא מצוין כי למעט טענה אחת לפיה קיים שיחת טלפון אסורה, לא עלו טענות של ממש ביחס להפרות של תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני, באופן שמשליך על האמון שניתן לתת בו. העורר הוסיף, כי במסגרת תסקיר המעצר האחרון שהוגש ובשים לב למאפייני אישיותו, אף שירות המבחן הדגיש כי דווקא הפיקוח האנושי הוא החשוב יותר עבורו, וצוין כי למעשה אין עוד טעם להותירו במעצר בפיקוח אלקטרוני.

11. ביום 3.7.2022 הגישה המדינה בקשה להארכת מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בפעם הרביעית. בבקשה טענה המדינה כי ההליך העיקרי התעכב בשל קשיים בהסדרת ייצוגו של העורר. כן נטען כי בעת הזו קיימת תכנית סדורה לניהול המשפט לאחר שהוסדר הייצוג. לשיטת המדינה, העבירות החמורות המיוחסות לעורר מעידות על מסוכנותו, ולצד זאת מוסיף להתקיים לגביו חשש לשיבוש הליכי משפט. לפיכך, לטענתה, מוצדק להורות גם בעת הזאת על הארכת

מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

12. ביום 6.7.2022 ניתנה החלטה על הארכת מעצר עד למתן החלטה אחרת (השופט א' שטיין).

13. הדיון בערר ובבקשה התקיים בפני ביום 1.8.2022. בעיקרו של דבר, נטען בשם העורר כי יש מקום לשחררו ממעצר בפיקוח אלקטרוני ולהעבירו לחלופת מעצר מקלה. זאת, בשם לב לכך שהחלונות הקיימים מאיימים במידה רבה את הפיקוח האלקטרוני. העורר הדגיש כי המסוכנות המיוחסת לו אינה מושפעת מן המקום הפיזי שבו הוא נמצא, כך שאין יתרון מהותי למעצרו בפיקוח אלקטרוני על פני אופציות חלופיות הכוללות פיקוח אנושי. על כן, הוצע שהוא יוסיף לשהות כל העת בפיקוח אנושי. למעשה, בא-כוח העורר טען כי ראוי היה לשיטתו לשחרר את העורר באופן מלא, אך כדי לאפשר הדרגתיות בהליך הוא הציע להורות על מעצר בית לילי, כאשר כל יציאה של העורר מביתו במהלך שעות היום תהיה מלווה בפיקוח אנושי. בא-כוח העורר הוסיף כי מהתנהלות המדינה ניתן להסיק כי היא נותנת אמון משמעותי בעורר, והפנה ביחס לכך לעובדה שאושר לעורר לצאת לחופשה במלון. בא-כוח העורר אף הצביע על הקושי העולה לשיטתו מכך שהעורר נעצר עד תום ההליכים רק בפרשת סאמיט, בה בשעה שהמשפט המתמשך נסב אף על אישומים שבגינם לא התבקש מעצרו, וממילא לא נבחנה ביחס אליהם השאלה של ראיות לכאורה.

14. מנגד, באת-כוחה של המדינה עמדה על מסוכנותו של העורר, וביחס לכך הפנתה להחלטות הקודמות שניתנו בעניינו ושתוארו לעיל. באת-כוחה של המדינה הדגישה עוד כי אין לתת אמון בעורר, לנוכח הפרות של תנאי המעצר על-ידו בהזדמנויות קודמות. במכלול הנסיבות, באת-כוחה של המדינה טענה כי מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני מאזן באופן ראוי בין החשש למסוכנות ולשיבוש לבין הצפי להתמשכות המשפט.

15. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה כי יש לקבל את הבקשה להארכת המעצר ולדחות את הערר. בעת הזו אין מקום לשינויים נוספים בתנאי מעצרו של העורר. מששמעתי את טענות הצדדים בהרחבה ועיינתי בהחלטות קודמות רבות של בית המשפט המחוזי וכן של בית משפט זה, נחה דעתי כי תנאי מעצרו הנוכחיים של העורר - ובפרט חלונות האוורור המשמעותיים שניתנו לו דרך קבע - מאזנים באופן ראוי בין השיקולים השונים: בין הפגיעה בחירות שמועצמת לנוכח התמשכות ההליך העיקרי, לבין המסוכנות והחשש לשיבוש הליכי משפט מצדו. אין זה מיותר להזכיר כי התמשכות ההליכים קשורה במידה רבה להתנהלותו של העורר עצמו, וכי אי-ההקפדה של העורר על תנאי המעצר, לצד מסוכנותו - הנלמדת מאופיין של העבירות - מקשות לתת בו אמון במידה המייתרת את הפיקוח האלקטרוני. לקראת סיום אבהיר, כי העורר אכן לא נעצר ביחס לחלקו בפרשת סאמיט, אלא שכל עוד התיק (המאוחד) מוסיף להתנהל וכל עוד לא יוחלט אחרת, אין בעובדה זו כדי לגרוע מתוקף מעצרו. לעת הזו, ובמיוחד בשם לב להתרשמותי באשר לחלקו של העורר בהתמשכות ההליך, לא מצאתי אפוא כי חלופה הזמן כשלעצמו מצדיק את שינוי נקודת האיזון לטובת שחרורו של העורר ממעצר.

16. סוף דבר: הערר בבש"פ 4998/22 נדחה בזאת. כמו כן, אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני החל מיום 13.7.2022 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין בעניינו בת"פ 48527-11-20 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' באב התשפ"ב (3.8.2022).

ש ו פ ט ת
